

Sygn. akt I C 332/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2019 r.

Sąd Rejonowy w Zambrowie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący – SSR Karolina Malinowska - Krutul

Protokolant – Jadwiga Styła

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 maja 2019r. w Zambrowie

sprawy z powództwa M. Z.

przeciwko (...) SA z siedzibą w Ł.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) SA z siedzibą w Ł. na rzecz powoda M. Z. kwotę 10.670,87 (dziesięć tysięcy sześćset siedemdziesiąt i 87/100) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 24 kwietnia 2018 r. do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego (...) SA z siedzibą w Ł. na rzecz powoda M. Z. kwotę 4151,00 (cztery tysiące sto pięćdziesiąt jeden) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

III. nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa powodowi M. Z. kwotę 300 (trzysta) złotych tytułem zwrotu niewykorzystanej zaliczki uiszczonej przez powoda na opinię biegłego i zapisanej pod poz. (...) księgi sum na zlecenie Sądu Okręgowego w Łomży.

Sygn. akt I C 332/18

UZASADNIENIE

M. Z. domagał się zasądzenia na swoją rzecz od (...) S.A. w Ł. kwoty 10.670,87 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 24 kwietnia 2018 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazał, że w dniu 27 lutego 2018 r. doszło do zdarzenia komunikacyjnego, wskutek którego powstała szkoda w pojeździe marki B. (...) o numerze rejestracyjnym (...) należącym do K. K. – krewnego powoda. W związku z powstałą szkodą powód jako użytkownik pojazdu najął pojazdy zastępcze podobnej klasy co uszkodzony samochód od M. S.: w okresie od 27 lutego 2018 r. do 5 marca 2018 r. pojazd marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...) oraz w okresie od 5 marca 2018 r. do 13 kwietnia 2018 r. pojazd marki B. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Powód wskazał, że łącznie najmował pojazdy przez okres 45 dni, zaś stawka dobowa najmu wynosiła 300 zł brutto, tym samym całkowity koszt najmu pojazdów zastępczych wyniósł 13.499,87 zł brutto. Pozwana natomiast zakwestionowała okres najmu pojazdów zastępczych przez powoda oraz stawkę dobową najmu. Decyzją z dnia 24 kwietnia 2018 r. ustaliła wartość należnego odszkodowania na kwotę 2.829 zł brutto, odmawiając przyznania odszkodowania w wyższym zakresie.

Strona pozwana wносиła o oddalenie powództwa. Zakwestionowała zarówno czasookres najmu pojazdu zastępczego, jak też wysokość stawki za 1 dobę wynajmu pojazdu. Podała ponadto, że powód mógł wynająć pojazd zastępczy za pośrednictwem ubezpieczyciela na preferencyjnych warunkach.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 27 lutego 2018 r. w wyniku zdarzenia drogowego uszkodzeniu uległ samochód osobowy marki B. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Samochód należał do K. K., który jest ojczymem żony M. Z.. W dacie zdarzenia pojazdem kierował M. Z.. Właściciel pojazdu w tym czasie przebywał w Stanach Zjednoczonych

Szkoda została zgłoszona do ubezpieczyciela sprawcy pojazdu, tj. U. (...) S.A. w Ł..

K. K. wystawił M. Z. pełnomocnictwo do zastępowania jego z tytułu przedmiotowej szkody o numerze (...) zgłoszonej w U. (...). S.A. z dnia 27 lutego 2018 r., w tym między innymi do składania, podpisywania i odbioru wszelkiej korespondencji, umów na wynajem pojazdu zastępczego – dotyczącej szkody.

M. Z. na potrzeby szkody dokonał wynajmu pojazdu zastępczego w Przedsiębiorstwie Handlowo – Usługowym (...) M. S. znajdującym się niedaleko jego miejsca zamieszkania. Wynajmował samochód zastępczy w okresie: od 27 lutego 2018 r. do 5 marca 2018 r. tj. na 6 dni – samochód marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Ponieważ samochód ten miał problem z hamulcami i skrzynią biegów firma zaproponowała mu inny samochód: B. (...) o numerze rejestracyjnym (...), który wynajmował w okresie od 05 marca 2018 r. do 13 kwietnia 2018 r. tj. 39 dni. Koszt wynajmu pojazdów zastępczych wyniósł 13.499,87 zł, za co została wystawiona faktura.

W dniu 2 marca 2018 r. M. Z. został poinformowany, że szkoda w pojeździe została zakwalifikowana jako szkoda całkowita. 11 kwietnia 2018 r. Towarzystwo (...) dokonało przelewu odszkodowania z tytułu szkody całkowitej w kwocie 26.500 zł.

Towarzystwo (...) zakwestionowało okres najmu pojazdów zastępczych, a także stawkę dobową najmu, w konsekwencji czego decyzją z dnia 24 kwietnia 2018 r. ustaliło wysokość należnego odszkodowania za najem pojazdu zastępczego na kwotę 2.829 zł, przyjmując, że stawka za 1 dobę najmu pojazdu zastępczego wynosi 282,90 zł, zaś uzasadniony czasookres najmu pojazdów winien wynieść 10 dni (od 02.03.2018 r.- kwalifikacja szkody oraz dodatkowo 7 dni na zagospodarowanie pojazdu).

Po otrzymaniu odszkodowania, w dniu 12 kwietnia 2018 r. M. Z. kupił pojazd marki B. (...).

W dniu 15 maja 2018 r. K. K. sprzedał uszkodzony samochód B. (...) o numerze rejestracyjnym (...) za kwotę 3.200 zł.

Uszkodzony pojazd marki B. (...) należy do segmentu pojazdów klasy „E”. czyli pojazdów typu wyższa klasa średnia. Wynajęte pojazdy, zarówno A. (...) jak też i B. (...) należą również do segmentu pojazdów klasy (...), czyli pojazdów typu wyższa klasa średnia. Koszt wynajmu samochodu osobowego klasy E, odpowiadającego klasie samochodu uszkodzonego (B. (...)) oraz klasie samochodów wynajętych (A. (...), B. (...)) według klasyfikacji Instytutu (...) na rynku lokalnym, z uwzględnieniem również wypożyczalni ogólnopolskich na okres powyżej miesiąca średnia dobową stawką za wynajem pojazdu tej klasy w 2018 r. wynosiła 370 zł brutto za dobę.

M. Z. pracuje jako diagnosta samochodowy w D.. Codziennie do pracy dojeżdża ok. 65 km. W dacie zdarzenia miał żonę i małe dziecko.

W dniu 23 lipca 2018 r. pomiędzy K. K. a M. Z. została zawarta umowa powierniczego przelewu wierzytelności, przedmiotem której była cesja wierzytelności przysługującej K. K. w stosunku do (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. nr szkody (...) w wysokości poniesionej szkody w tym kosztów za pojazd zastępczy.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o: umowy najmu pojazdu (k. 11, 12), fakturę (k. 13), decyzje (k. 14-15, 16), umowę kupna - sprzedaży (k. 17), oferty zakupu (k. 18), umowę kupna – sprzedaży (k. 26), umowę powierniczego przelewu wierzytelności wraz z zawiadomieniem (k. 27-28, 29), akta szkodowe (k. 51), wyjaśnienia M. Z. (k. 60-60v), zeznania K. K. (k. 60v-61), opinię biegłego (k. 68-74).

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Sąd dał wiarę dokumentom złożonym przez strony, albowiem ich prawdziwość nie była kwestionowana przez strony i nie budziła wątpliwości. Sąd dał również wiarę wyjaśnieniom powoda oraz zeznaniom świadka K. K., ponieważ przedstawiane przez nich okoliczności znalazły potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym, nadto nie były kwestionowane przez stronę przeciwną.

W pierwszej kolejności podnieść należy, że powód w drodze umowy przelewu wierzytelności (art. 509 kc) nabył ważnie i skutecznie od K. K. wierzytelność w stosunku do ubezpieczyciela (strony pozwanej), która powstała w wyniku szkody komunikacyjnej (...).

Zgodnie z art. 822 § 1 i 2 kc przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Jeżeli strony nie umówiły się inaczej, umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej obejmuje szkody, o jakich mowa w § 1, będące następstwem przewidzianego w umowie zdarzenia, które miało miejsce w okresie ubezpieczenia. Przepisy kodeksu cywilnego (art. 361-363 kc.) precyzują, iż zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządono. W sytuacji gdy poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. Ponadto w myśl art. 19 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U.2013.392 j.t.) poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń. Jak stanowi art. 34 wyżej wskazanej ustawy, z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

Sąd Najwyższy wskazał, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego nie służącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 r. III CZP 5/11, Legalis). Według tego poglądu, utrata możliwości korzystania z pojazdu stanowi negatywne następstwo majątkowe, a wydatki, które służą ograniczeniu (wyłączeniu) tego negatywnego następstwa należy kwalifikować jako szkodę majątkową podlegającą naprawieniu w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela wynikającej z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Za wydatek niezbędny (celowy) należy uznać wydatek poniesiony na korzystanie z innego pojazdu w takim zakresie, w jakim poszkodowany korzystałby ze swojego środka lokomocji, gdyby mu szkody nie wyrządono. Wydatki ekonomicznie uzasadnione to wydatki na najem pojazdu zasadniczo o podobnej klasie do pojazdu uszkodzonego lub zniszczonego, poniesione w oparciu o stawki czynszu najmu, które obowiązują na danym rynku lokalnym (ceny rynkowe za tego typu usługi) i w czasie naprawy pojazdu mechanicznego lub do czasu nabycia nowego pojazdu (w przypadku szkody całkowitej). Są to wydatki poniesione w następstwie zdarzenia szkodzącego, które nie powstałyby bez tego zdarzenia, prowadzące do powypadkowego zmniejszenia majątku poszkodowanego, czyli straty (art. 361 § 2 kc) szkodę bowiem stanowią również konieczne wydatki związane ze zdarzeniem szkodzącym. Stratą w rozumieniu art. 361 § 2 kc są więc objęte także te wydatki, które służą ograniczeniu lub zapobieżeniu negatywnym następstwom majątkowym doznany przez poszkodowanego w wyniku uszkodzenia (zniszczenia) pojazdu. Negatywnym następstwem majątkowym jest tu utrata możliwości korzystania z rzeczy, a więc utrata uprawnienia stanowiącego atrybut prawa własności (por. wyrok SO we Wrocławiu z 25 maja 2016r., II Ca 1885/15). Niekwestionowanym jest, iż poszkodowanemu przysługuje wybór podmiotu oferującego pojazdy zastępcze,

tak samo jak przysługuje mu wybór warsztatu naprawczego, któremu powierzy naprawę uszkodzonego pojazdu. Wybierając jeden z wielu funkcjonujących na rynku takich podmiotów, poszkodowany może się kierować m.in. jego fachowością, rzetelnością i poziomem świadczonych usług. Kosztami „ekonomicznie uzasadnionymi”, do których zwrotu obowiązany jest ubezpieczyciel, są zatem koszty ustalone według cen, którymi posługuje się wybrany przez poszkodowanego podmiot oferujący pojazdy zastępcze, pod warunkiem że nie są rażąco zawyżone. Nie ma więc znaczenia fakt, gdy ceny najmu odbiegają od cen przeciętnych dla tej kategorii usług na rynku, pod warunkiem, że nie jest to różnica rażąca (por. por. wyrok SO we Wrocławiu z 25 maja 2016r., II Ca 1885/15).

Powodowi jako użytkownikowi pojazdu przysługiwało niewątpliwie odszkodowanie z tytułu poniesionej szkody w mieniu z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego. Powód dojeżdżał do pracy przedmiotowym samochodem, korzystał z niego w celach prywatnych i w celu zaspokajania potrzeb rodziny. Z wiarygodnych zeznań powoda i świadka K. K. – właściciela pojazdu wynika, że to powód w czasie nieobecności właściciela przebywającego poza granicami kraju, korzystał z tego pojazdu i to na jego potrzeby zostały wynajęte pojazdy zastępcze, co wynika zresztą z zawartych umów najmu. Zatem niewątpliwie powód był posiadaczem, przy czym dla Sądu bez znaczenia dla odszkodowania z tego tytułu pozostaje charakter posiadania. Zgodnie z treścią przytoczonego wcześniej przepisu art. 822 § 1 kc ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Powód był niewątpliwie osobą trzecią, względem której ubezpieczyciel jest zobowiązany.

Między stronami istniały rozbieżności co do wysokości stawki dobowej najmu pojazdu zastępczego. Ustalenie tej okoliczności wymagało wiedzy specjalnej, zatem Sąd dopuścił w sprawie dowód z opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego i techniki samochodowej na okoliczność określenia średnich stawek czynszu najmu samochodów osobowych, funkcjonujących na rynku lokalnym w okresie wynajmowania auta zastępczego przez powoda.

Z opinii biegłego wynika, że uszkodzony pojazd marki B. (...) należy do segmentu pojazdów klasy „E”, czyli pojazdów typu wyższa klasa średnia. Wynajęte pojazdy, zarówno A. (...) jak też i B. (...) należą również do segmentu pojazdów klasy „E”, czyli pojazdów typu wyższa klasa średnia. Koszt wynajmu samochodu osobowego klasy E, odpowiadającego klasie samochodu uszkodzonego (B. (...)) oraz klasie samochodów wynajętych (A. (...), B. (...)) według klasyfikacji Instytutu (...) na rynku lokalnym, z uwzględnieniem również wypożyczalni ogólnopolskich na okres powyżej miesiąca średnia dobowa stawka za wynajem pojazdu tej klasy w 2018 r. wynosiła 370 zł brutto za dobę.

Podkreślić trzeba, iż opinia biegłego nie była kwestionowana przez strony reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników, a jako oparta na fachowej wiedzy i doświadczeniu biegłego, stanowiła podstawę ustaleń Sądu w tym zakresie.

Określona więc w umowach najmu i fakturze stawka dobowa najmu w kwocie 300 zł nie jest zawyżona, nie odbiegała rażąco od stawek rynkowych auta tożsamej co uszkodzony klasy, co więcej, była nawet niższa od średniej stawki za najem pojazdu tej klasy w 2018 r. wskazanej przez biegłego.

Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem doktryny i orzecznictwa w adekwatnym związku przyczynowym ze zdarzeniem w wyniku którego doszło do szkody całkowitej, pozostają koszty najmu samochodu zastępczego tylko w okresie – co do zasady – od dnia zniszczenia pojazdu do dnia, w którym poszkodowany może nabyć podobny pojazd, nie dłuższy niż do dnia zapłaty odszkodowania (tak: wyrok SN z dnia 8 września 2004 r., IV CK 672/03, Lex nr 146324). Co jednak istotne, dopuszcza się również wyjątek od tej zasady, iż w sytuacji gdy stwierdzono szkodę całkowitą, odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych obejmuje również celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego poniesione przez poszkodowanego także w okresie niezbędnym do nabycia innego pojazdu mechanicznego (tak: uchwała SN z 22 listopada 2013 r., III CZP 76/13). Przedmiotowe stanowisko Sądu Najwyższego, Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w pełni podziela uznając, że czasem refundowanego najmu pojazdu zastępczego w przypadku szkody całkowitej jest okres od dnia wynajęcia pojazdu zastępczego w związku ze zniszczeniem posiadanego przez poszkodowanego pojazdu do dnia, w którym poszkodowany mógł nabyć faktycznie i obiektywnie odtworzyć

możliwość korzystania ze zniszczonej rzeczy poprzez zakup innego pojazdu mechanicznego o podobnej wartości rynkowej - taki, jakim dysponował przed wypadkiem. Szkoda bowiem równoznaczna jest z uszczerbkiem majątkowym, obejmującym różnicę pomiędzy obecnym stanem majątkowym, a stanem majątkowym, jaki zaistniałby, gdyby nie zdarzenie wywołujące szkodę (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2008 r. sygn. akt III CZP 62/08, opubl. (...) 2009/7-8/106).

Dokonując analizy całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy i odnosząc go do powołanego wyżej orzecznictwa sądowego, uznać należało, że wynajem pojazdu zastępczego przez M. Z. na okres 45 dni był uzasadniony. Pozwana, po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego zakwalifikowała szkodę jako szkodę całkowitą - przy czym informację tę przekazała M. Z. w dniu 2 marca 2018 r., „przyznając” jeszcze powodowi dodatkowo 7 dni na zagospodarowanie pojazdu, uznając tym samym za zasadny czasookres 10 dni najmu pojazdu zastępczego. Zdaniem Sądu zakwalifikowanie szkody przez pozwanego jako szkody całkowitej, bez wypłaty odszkodowania, nie powoduje zasadności przerwania najmu samochodu zastępczego, skoro poszkodowany w rzeczywistości nie uzyskał środków finansowych na nabycie innego pojazdu. Wypłata odszkodowania przez pozwanego nastąpiła dopiero w dniu 11 kwietnia 2018 r., a zatem dopiero od tego dnia poszkodowany w rzeczywistości miał możliwość podjąć czynności zmierzające do zakupu innego samochodu. Wyliczenie czasookresu wynajmu pojazdu na 45 dni jest w pełni uzasadnione – od momentu uszkodzenia pojazdu do wypłaty odszkodowania upłynęło bowiem 45 dni.

Wskazana przez powoda liczba dni, przez jaką wynajmował pojazd zastępczy, jak i stawka dobową najmu pojazdu zastępczego nie były nadmierne. Wysokość odszkodowania z tytułu wynajmu auta zastępczego, a wynikająca z faktury przedłożonej przez powoda również nie budzi wątpliwości Sądu.

Z uwagi na powyższe Sąd uwzględnił powództwo, o czym orzekł jak w punkcie I wyroku. O kosztach orzeczono na podstawie art. 98 kpc. Należało również wypłacić powodowi kwotę 300 zł tytułem uiszczonej zaliczki na poczet opinii biegłego.